

Emanuel Swedenborg – biografija

Obiteljska podloga

Preci su obdarili ovog slavnog Šveđanina sa mnogostrukim talentima koji su odredili pravac i smisao njegova života. Po majčinoj strani su Swedenborgovi rođaci već duže vrijeme imali visok ugled u rudarskoj industriji, dok je njegov otac bio izrazito inteligentan, ozbiljan i gorljiv svećenik. U takvom jednom domaćinstvu, kojeg je karakterizirao harmoničan spoj svjetovnog i svetog, se 29 Siječnja 1688, u gradu Stockholmu rodio Emanuel. Sara Behm, njegova majka, je umrla kada je imao 8 godina, ali je njezin tih i milosrdan duh uobličio karakter njezina trećeg djeteta i drugog sina. Šestoro druge djece se rodilo Jesperu i Sari Swedberg prije njezine neblagovremene smrti u 1696.

Njegov otac, profesor teologije na Sveučilištu u Uppsali i dekan katedrale, je poslije postao Skarski Biskup. Biskupska stolica je uključivala i dodjelu plemićkog zvanja od strane Kraljice Ulrike Eleonore. Jedan od rezultata ove časti je bila i promjena porodičnog imena iz Swedberg u Swedenborg. Biskup je služio također i kao kapetan kraljevske obitelji pa je stoga imao pristup/ulaz u najviše socijalne i političke krugove Švedske. Tako je mladi Swedenborg od samog rođenja iskusio obiteljsku atmosferu koja je bila okarakterizirana štovanjem i čak religijskom žestinom. Biskupova djeca su većinom dobijala Biblijska imena, tako da ih podsjećaju na njihovu obavezu prema Bogu i crkvi. Emanuel znači 'Bog sa nama' a to ime je uistinu odgovaralo Swedenborgovim ranim godinama. Obitelj je za ručkom i ostalim okupljanjima često raspravljala o religijskim pitanjima, pa je mladić imao prilike izmjenjivati ideje o vjeri i životu sa mnogim svećenicima. Mnogo godina kasnije se Swedenborg prisjetio utjecaja ove rane izloženosti kada je zapisao: **'Ja sam neprestano bio zauzet sa mislima o Bogu, spasenju, i ljudskoj duhovnoj patnji ...'**

Početo obrazovanje

Ali teologija, iako glavna tema u kući Swedenborgovih, nije u razgovorima eliminirala i sve ostale subjekte. Politika, rat, filozofija i tehnologija su bez ikakve sumnje bili dio obiteljskih rasprava. Takva intelektualna stimulacija kod kuće je u Lipnju 1699 dovela logično i do ranog upisa na Sveučilište u Uppsali. Mladi Emanuel je pokazao obećavajuću inteligenciju i katoličko stanovište. U to vrijeme je Sveučilište nudilo četiri glavna područja studiranja: teologiju, pravo, medicinu i filozofiju. Iako je Swedenborg diplomirao ovo potonje, njegov istraživački um ga je odveo također i u mnoga druga područja. Fakultet filozofije je u to vrijeme uključivao nauku i matematiku, no on je također uzimao i satove iz prava te je, pošto je većina instrukcija na Uppsali bila i dalje na Latinskom, naučio i taj jezik, dodajući mu slijedeće godine Grčki i Hebrejski. Naknadne studije i putovanja su omogućili

Swedenborgu da postigne znanje Engleskog, Nizozemskog, Francuskog i Talijanskog kao dodatak njegovom materinjem Švedskom i jezicima Svetog Pisma. Opuštajući se Swedenborg je pisao poeziju na Latinskom i studirao muziku. On se također toliko usavršio u sviranju orgulja da je mogao popuniti mjesto redovnog izvođača u crkvi. Njegovu akademsku karijeru su okarakterizirale svestranost/univerzalnost i mašta koje su bile ukorijenjene u temeljitosti i praktičnosti.

Swedenborg je pri završetku svojih službenih studija na sveučilištu u 1709 postavio planove za dugotrajna putovanja te daljnje studije u inostranstvu. Tako je on 1710, sa svoje 22 godine, po prvi puta otišao u Englesku. Ohrabren te financijski potpomognut od strane svog šurjaka, Erica Benzeliusa, Swedenborg je mogao, bilo pod tutorstvom učenih pojedinaca ili pak sam, studirati fiziku, astronomiju kao i većinu ostalih prirodnih nauka. On je također postao jako zainteresiran za praktičnu mehaniku te je od vještih Engleskih zanatlija/obrtnika izučio urarstvo, uvezivanje knjiga, kabinetski rad, graviranje te konstrukciju mjedenih instrumenata. Nakon toga je otputovao u Nizozemsku gdje je studirao tehnologiju brušenja leća, koja je tada bila u samom razvoju. Njegove kasnije studije uključuju kozmologiju, matematiku, anatomiju, fiziologiju, politiku, ekonomiju, metalurgiju, mineralogiju, geologiju, rudarski inženjering i kemiju. Kao dodatak tome on je postao temeljito upućen u Bibliju. Štoviše, pohlepni student-naučnik je bio uspješan i u svojim nastojanjima da se susretne sa uvaženim imenima iz svijeta nauke/znanja. U vremenu kada je relativno gledano samo par ljudi bilo uistinu obrazovano, Emanuel Swedenborg je proveo svojih prvih trideset pet godina života u masivnom programu službenog kao i samo-određenog obrazovanja.

Iako je bio zaokupljen sa naukama i ostalim svjetovnim pitanjima, Swedenborg (ipak) nije odbacio svoj rani teološki trening. On je zadržao svoje vjerovanje u Boga kao sve-prisutne, uzročne sile u svemiru. Svi podaci ukazuju na to da je on dosljedno slijedio savjet kojeg mu je dao otac kada je napuštao Uppsalu da bi prihvatio obaveze u drugoj biskupiji: **'Najozbiljnije te preklinjem, boj se Boga i voli Ga iznad svega drugog', govorio je Biskup, 'jer bez straha Božjeg svako drugo uvježbavanje, sve studije, svo znanje ničemu ne vrijedi, štoviše, čak je i štetno.'**

Javna karijera

Swedenborg je započeo svoju dugu karijeru u javnoj službi godine 1716, čak prije nego je njegov period putovanja i studija završio. Kralj Charles XII je talentiranom 28-godišnjem naučniku odredio položaj Izvanrednog prisjednika na Kraljevskom

Rudarskom Fakultetu. To je mjesto, iako dijelom počasno, sa sobom također nosilo i različite obaveze koje su bile povezane sa nadgledavanjem i razvojem rudarstva, jedne od najvažnijih Švedskih industrijskih grana. Trideset i jednu godinu je Swedenborg služio svojoj zemlji kao uvaženi član Rudarskog Odbora. Odbor se sastajao redovito donoseći odluke koje su utjecale sva područja rudarske industrije. Zbog potreba koje su pred njega postavljale studije i putovanja, Swedenborg je ponekad znao dobijati dozvole za izostanak, no on je uvijek/vjerno bio prisutan na sastancima Odbora kad god bi se nalazio u Švedskoj.

Taj položaj Prisjednika je za Swedenborga postao puno više od 'formalnosti' (engleska riječ 'sinecure' označava nešto što je tu a i ne mora biti, bez čega se lako može, tj. poziciju od nevelike važnosti). Swedenborgove obaveze su uključivale provjeravanje rudnika kao i detaljna izvješća o kvaliteti i količini iskopanog metala. On je proveo većinu od svojih sedam ljetnjih putovanja kroz Švedsku na ovim nadgledničkim obilaženjima, jašući na konju ili u kočiji miljama kroz šumu, zaustavljajući se u lokalnim svratištima, spuštajući se u svakojake sigurne ali i nesigurne rudnike. Bio je upleten/uključen u probleme radnika/kadrovske probleme kao i administrativne probleme, zapošljavao je službenike, prosuđivao u radničkim sporovima, te ispunjavao prijedloge za unapređivanjem. Bila mu je dodijeljena čak i nepopularna obaveza sakupljanja nacionalnog poreza nametnutog rudarstvu. Njegove aktivnosti u Rudarskom Odboru su konačno završile kada je rezignirao u 1747 da bi se u potpunosti mogao posvetiti važnijim zadacima za koje je, kako je vjerovao, bio pozvan/određen.

Swedenborgova javna karijera je također uključivala i nekih 50 godina služenja u Kući Velikaša, jednoj od četiri staleža u Švedskom Riksdagu ili zakonodavnom tijelu. On se prvi puta pojavio u Kući Velikaša u 1719 kada je njegova porodica dobila plemićku titulu. Od tog vremena pa sve do nekih par godina prije njegove smrti u 1772, Swedenborg je bio prisutan na skoro svim sastancima Kuće. Duboka posvećenost dobrobiti Švedske ga je potstaknula da uloži poseban trud te da svoja putovanja u inostranstvo planira baš u vremenu kada je zakonodavno tijelo imalo raspust/godišnji odmor. Kada bi Riksdag održavao svoje sastanke Swedenborg bi obično bio u Švedskoj, a iako nije bio vješt govornik, on bi učestalo pisao pamflete i riješenja o važnim pitanjima tog vremena. Također je više puta iznosio svoja mišljenja o nacionalnoj ekonomiji i poreznoj strukturi. Njegovu pažnju su također privlačili vanjska politika te stvari vezane za pravilnu upotrebu Švedskih prirodnih izvora. Njegov najpoznatiji politički spor se zbilo u 1760, u vremenu ekonomske krize u Švedskoj. Savjetnik za Trgovinu, Anders Nordencrantz, je postao predsjednik

specijalnog komiteta za financije. On je imao prava odabrati sve članove svoga komiteta, čija izvješća su, što nimalo nije bilo iznenađujuće, odražavala Nordenkrantzovo razmišljanje o nacionalnoj financijskoj krizi koje (riječ je o Nordencrantzovom razmišljanju) je on do u detalje objavio nešto ranije, u svojoj povećoj knjizi. Nordencrantzova analiza je sadržavala neke vrlo korisne uvide, ali su njegovi reformatorski prijedlozi prijetili uništiti cijelu strukturu Švedske vlade; mnogi su osjećali kako bi njegovi prijedlozi, ako ih se usvoji, mogli rasturiti na dijelove strukturu društva.

Swedenborg je, sasvim svjestan potrebe za ekonomskim poboljšanjem/promjenama, smatrao Nordencrantzove poglede generalno neprihvatljivima. Oni su cjelokupnu krivnju aktualne krize svaljivali na vladine službenike. Nordencrantz je smatrao kako je bolje zamijeniti sve vladine službenike nego li crkvene ili pak one koji su na vojnim pozicijama; ovi potonji bi trebali biti zamjenjivani naizmjenično svake druge godine. Ukratko, Nordencrantz se zalagao za reformu putem neprestane izmjene vladinih službenika. Najpogubniji element/značajka njegovog plana bi bilo izuzetno povećanje osobne moći Švedskog Kralja. Prigovarajući tome Swedenborgov komentar Riksdagu je ukazivao kako su problemi Švedske bili uzrokovani različitim faktorima i u privatnom i u službenom sektoru, radije nego jednostavno korupcijom i glupošću vladinih službenika. On je naglasio nužnost ispravne mjere pri kritiziranju vlade imajući u vidu održavanje djelotvorne/učinkovite strukture unutar koje bi se socijalna i civilna sloboda postepeno mogle proširiti. **'Greške se pojavljuju u svakoj zemlji'**, napisao je, **'i kod svakog čovjeka. Ali ako se na vladu bude gledalo samo na osnovu njezinih pogrešaka, to bi bilo isto kao da se na pojedinca gleda samo na osnovu njegovih mana i nedostataka.'** U ovoj raspravi, koju je riješio u svoju korist, se Swedenborg prikazao kao umjeren čovjek koji je spreman pronaći praktična rješenja stvarnih problema.

Služenje Domovini

Ni jedan pregled Swedenborgova javnog života ne bi bio potpun bez da se spomenu mnoge okolnosti/situacije u kojima je on sa svojim strojarskim genijem bio na usluzi svojoj domovini. Kralj Charles XII je zatražio od njega da mu služi kao inženjerski savjetnik i to nakon što ga je impresionirala Swedenborgova uloga izdavača naučnog žurnala 'Daedalus', - prvi mjesečnik ikad izdan u Švedskoj koji je bio posvećen prirodnim naukama. U Kraljevoj službi je Swedenborg djelovao i kao savjetnik za graditeljstvo na nekoliko jako važnih javnih projekata. Njegov zadatak je uključivao

stvaranje suhog-pristaništa u jednom sasvim novom dizajnu, zatim kanal/prokop, mehanizam za rad slanih izvora, i sistem za prenošenje velikih ratnih brodova preko kopna. On je također pokazao stvaralačku maštu napravivši nacрте mašina koje će se vjerojatno pojavljivati u budućnosti uključujući avion, parni stroj, podmornicu, zračnu pušku i sporo-goreću peć.

Iako ni jedan prirodnjak u 1700 nije na svojem raspolaganju imao precizne instrumente koji bi mu pomogli, vodeći umovi/intelektualci su nauku tih dana uzdigli do izvanrednog stupnja. Ograničena količina znanja je omogućila naučnicima da se upoznaju sa širim spektrom studija nego što je to bilo moguće od tada pa do današnjih dana, u kontekstu eksplozije naučne informacije u osamnaestom i devetnaestom stoljeću. Swedenborgov oštar um, u kombinaciji sa njegovim izuzetno opsežnim obrazovanjem, ga je smještao u sam vrh najbolje obrazovanih naučnika toga vremena.

Naučne teorije i studije

U stoljeću koje nije znalo za postojanje kisika, cirkuliranje krvi, strukturu vode, sastav zemljine atmosfere, elektricitet, analizu spektra, fotografiju, pojam očuvanja energije, te djelovanje atoma, Swedenborg je zajedno sa nekim neispravnim proračunima izbacio i nekoliko impresivnih teorija. Što se njegov um više razvijao to je on postajao sve više zainteresiran za generaliziranje iz onog što su drugi ljudi pronašli nego za izvođenje dugotrajnih vlastitih eksperimenata. Njegovo razmišljanje je stoga više naginjalo filozofskom nego eksperimentalnom izlaganju.

Ipak, on je u metalurgiji i biologiji napravio eksperimentalna otkrića koja su ga stavila uz bok sa specijalistima (original thinkers) u ove dvije discipline. U metalurgiji su njegovi zaključci u svezi pravilne obrade željeza, bakra i bronzе unaprijedili i nauku i samu tehnologiju koja se koristi pri obradi.

U biologiji su mu njegove studije živčanog sistema i mozga priskrbile kredit za ponudu (supply) prvog točnog razumijevanja važnosti cerebralne kore (cerebral cortex), kao i respirativnog/dišnog pokreta moždanog tkiva. Moderni su znanstvenici/naučnici zaključili da su Swedenborgova istraživanja ukazala put do 'većine živčanih i senzorskih fizioloških temeljnih činbenika'. Također je slavljen zbog svojih uvida o funkcionalnosti i važnosti duktilnih žlijezda, posebice hipofize.'

Da je kojim slučajem proveo sve svoje zrele godine baveći se metalurgijom i biologijom zasigurno bi mogao dogurati puno dalje u ove dvije discipline nego što je ovako postigao. Ali on je odustao od daljnjih istraživanja jer je osjetio kako nije posebno nadaren u takvoj vrsti aktivnosti. Nadalje, otkrio je kako, nakon što bi uistinu

postigao pristojno eksperimentalno otkriće, naginje tome da ga to odvuče od filozofske generalizacije u jedno-strana tumačenja koja su u prevelikoj mjeri bila ovisna o njegovim vlastitim promatranjima. Vjerovao je da postoje dvije osnovne vrste uma; na jednoj strani su bili oni koji su nadareni za 'eksperimentalno promatranje, koji su obdareni sa oštrijim uvidom od ostalih, kao da prirodno posjeduju finiju pronicljivost: takvi su Eustachius, Ruysch, Leeuwenhoek, Lancisi, itd.' A onda su tu bili i drugi, 'koji su imali prirodnu sposobnost za kontempliranje činjenica koje su već bile otkrivene, izvlačeći na taj način njihove uzroke. Obje ove sposobnosti su osebujni darovi, i rijetko ih se nalazi ujedinjene u jednoj osobi.'

Objavljeni naučni radovi

Swedenborg je imao dva centralna filozofska interesa: kozmologiju i prirodu ljudske duše. On je, otprilike rečeno, u periodu od 1720 do 1745 studirao, pisao i objavljivao materijale vezane za ova dva subjekta. Njegov prvi značajni filozofski rad, 'Kemija', je objavljen 1720, i u njemu je naglašavao svoje 'tek-se-razvija' mišljenje kako se sve u prirodi može objasniti matematički. On je odbacio Newtonov koncept permanentnih/postojanih, neumanjivih čestica materije te je sugerirao da je sve materijalno u suštini pokret organiziran u geometrijske forme.

U 1720-ima je razvio svoje misli u svezi procesa koji stvara i održava svemir. Skoro 600 stranica rukopisa zvanog 'Lesser Principia', koje su objavljene nakon njegove smrti, svjedoče o tim njegovim naporima, no veliko djelo koje je proizašlo iz tih njegovih studija se pojavljuje 1734 pod generalnim nazivom 'Filozofski i Minerološki Radovi'. Swedenborg je svoje osnovne kozmonološke zaključke prezentirao u prvom tomu, koji se zove 'Principia' ('Princip'), i to na način koji je bio uobičajen za filozofe osamnaestog stoljeća. On je svoja tumačenja 'Principa po kojima funkcioniraju Prirodne Stvari' bazirao na iskustvu, geometriji i razumu, postavivši tako ujedno pretpostavku o tome gdje nastaje 'prva materijalna/prirodna točka'. Ta prva prirodna točka, uzrokovana Božanskim impulsom djelovanja, se sastoji od čistog pokreta. Iz ove točke čistog pokreta se spušta serija konačnosti, svaka slijedeća serija nešto većeg obujma i u sebi nešto manje aktivna nego prethodna konačnost. Swedenborgova kozmologija stoga od početka do kraja pršti od energije. On je uvjeravao da ta aktivnost prožimlje sva tri prirodna carstva, animalno, vegetativno i mineralno. Svaka materijalna supstanca emanira energetske sfere koje se isprepliću u djelovanju sa okružujućom materijom. Njegove studije o magnetizmu, kristalografiji, fosforescenciji i metalurgiji su samo doprinjele njegovom vjerovanju u aktivni svemir.

Moderna istraživanja/eksperimentiranja, posebice na poljima atomske energije, su

potvrdila mnoge Swedenborgove kozmonološke špekulacije. Svante Arrhenius, čuveni kemičar i dobitnik Nobelove Nagrade, osnivač nauke o fizičkoj kemiji dvadesetog stoljeća, je zaključio kako su Buffon, Kant, Laplace, Wright i Lambert postavili sisteme stvaranja koji su već ranije bili sugerirani u Swedenborgovom 'Principu'. Drugi tom Filozofskih i Mineroloških radova se bavio sa željezom i čelikom, a treći sa bakrom i bronzom. U njima Swedenborg nije samo obrađivao tehnologiju koja se upotrebljava u primjeni metala, već su u te studije bile uključena i filozofska razmišljanja u svezi uređenja i djelovanja svemira.

Objavljeni Filozofski radovi

U Swedenborgovim Filozofskim i Minerološkim Radovima nije bilo ničeg što bi ukazivalo da ga je čisto materijalno tumačenje svemira zadovoljavalo. Njegovi spisi su počivali na pretpostavci da Božanska energija stoji iza sve materije tako da su se njegova mozganja uskoro okrenula prema vezi koja povezuje konačno i beskonačno. Njegov 'poput-knjige-veliki-esej' o Beskonačnom, izdan u 1734, je nosio potpuni naslov 'Opći pregled Filozofskih argumenata o Beskonačnom i Krajnjem Uzroku Stvaranja kao i o Mehanizmu djelovanja Duše i Tijela'. U ovoj i u sličnim studijama, Swedenborg je ocjenio da iako konačno ne može poznavati beskonačno, razum prisiljava čovjeka da zaključi kako je ljudsko biće krajnji cilj stvaranja. Sve u stvaranju doprinosi tome da čovjek funkcionira kao misaono biće. Duša mora biti veza između Boga i čovjeka, beskonačnog i konačnog, čak i ako čovjek ne može vidjeti ili izmjeriti tu dušu.

Svoju potragu za dušom je Swedenborg najsveobuhvatnije razvio u studiji koju je nazvao 'Ekonomija Životinjskog Carstva', koja je bila izdana u dva opširna toma u 1740 i 1741. Kako i sam naslov govori, on je otkrio kako je Kraljevstvo života veličanstveno jedinstvo čvrsto zategnute strukture formirane prema određenom velikom dizajnu koji je pak u skladu sa konceptom pojedinačne duše kao središta stvaranja. Njegova razmišljanja, koja su bila bazirana na najnaprednijem anatomsom znanju toga vremena, su bila koncentrirana na krv koja je najvjerojatnije bila nositelj duše. Swedenborg je već u to vrijeme, 50 godina prije otkrića kisika, došao jako blizu toga da predvidi način uz pomoć kojeg pluća pročišćavaju krv. On je, koristeći se svojim ranijim studijama ljudskog mozga, zaključio da operacije mozga i tijela, koje se odvijaju uz pomoć krvi, ovise o 'duhovnom fluidu' koji, s obzirom da se ne može 'spoznati', mora biti nositelj duše. On je tu svoju potragu za racionalnim objašnjenjem rada duše nastavio i u drugoj knjizi, 'Životinjsko Carstvo', kao i u ostalim djelima. Nadao se da će 'raspršiti oblake koji zamračuju sveti hram

uma' te da će otvoriti vrata vjeri. Druge knjige iz tog perioda, neke objavljene a neke ostavljene u formi rukopisa, uključuju 'Mozak', 'Pet Čula', 'Organe reprodukcije' i 'Racionalnu Psihologiju'.

Ekonomija Životinjskog Carstva je bila hvaljena od strane učenih ljudi njegova doba. Međutim, kritičari su sve više i više ignorirali njegove kasnije radove o potrazi za dušom, dok su njegovi neobjavljeni rukopisi, naravno, bili nepoznati izvan krugova Swedenborgovih intelektualnih prijatelja (intimates).

Swedenborgov 'poziv'

Swedenborg je otišao najdalje što je mogao pokušavajući objasniti velika pitanja ljudskog roda koristeći se pri tome samo vjerom koju je stekao kod kuće, koja je uz to bila pojačana i njegovim vlastitim intelektualnim sposobnostima. Rezultati njegovih istraživanja ga nisu zadovoljavali, ali otvorila se nova faza njegova života tako da ostale godine njegove karijere moramo sagledati iz jedne potpuno druge perspektive.

Swedenborg je u periodu od 1744 do 1745 imao seriju snova i vizija koji su ga duboko potresli. Nekad je bio preplašen a nekad pak ushićen zbog onog što mu se događalo. To su bile godine nemira koje on sam nije mogao objasniti na zadovoljavajući način pa stoga o njima, tipično, nije govorio drugima, iako je u svojem 'Dnevniku Snova' kao i u 'Dnevniku Putovanja', koje je zapisivao u tom periodu, bilježio svoja iskustva i emocije. On je u tom periodu obnovio svoje Biblijske studije te je započeo sa pisanjem knjige pod nazivom 'Obožavanje i ljubav prema Bogu'.

Onda je u Travnju 1745 doživio sveprožimajuće iskustvo. U Londonu, dok je potpuno sam večerao u svratištu u kojem je često obitavao, Swedenborg je primjetio kako se cijela soba zamračila. Nakon toga je ugledao viziju, i jedan duh je govorio sa njime. Kad je vizija iščezla Swedenborg je otišao svojoj kući u stan, vidno uzbuđen zbog onog što mu se dogodilo. Za vrijeme te iste noći je opet ugledao viziju. Duh se ponovno pojavio i objasnio mu potrebu za ljudskim postojanjem koje će poslužiti kao sredstvo uz čiju pomoć će Bog nanovo Sebe objaviti ljudima na način skoro istovjetan načinu kako se objavljivao prorocima Starog Testamenta, što će reći u Biblijskim vizijama.

Swedenborg je uzvjerovao kako ga je sam Bog pozvao da svijetu donese Novo Otkrovenje, te je od 1745 godine, pa sve do svoje smrti dvadeset i sedam godina nakon toga, proveo veliku većinu svoga vremena dodajući teološka djela svojim već ionako opširnim naučnim i filozofskim spisima. Samo nekoliko transcendentalnih iskustava u povijesti čovječanstva sadrže u sebi izjavu takvog obujma.

Započinje teološki rad

Poslušajući svom pozivu Swedenborg je slijedeće dvije godine proveo u ozbiljnom i iscrpnom studiranju Biblije. U tom periodu je napisao nekih 3.000 stranica neobjavljenih komentara Biblije, pripremivši ujedno opširan Biblijski Indeks kojeg je poslije koristio u svim svojim daljnjim teološkim radovima. On je, da bi mogao studirati izvorne Biblijske tekstove, također usavršio i svoje znanje Hebrejskog i Grčkog te je, kao posljedicu toga, napravio nove prijevode mnogih knjiga Starog i Novog Testamenta.

U 1747 je započeo sa objavljivanjem svog najopširnijeg teološkog djela, 'Nebeskih Tajni' (Arcana Caelestia). Ova studija Knjige Postanka i Knjige Izlaska sadrži više od 7 000 stranica ili oko tri milijuna riječi. U podnaslovu ovog djela Swedenborg izjavljuje kako su 'nebeske tajne' koje ta knjiga sadržava 'bile sakrivene u Svetom Pismu ili Riječi Gospodinovoj koja je sada razotkrivena'. U 'Nebeskim tajnama' su te 'tajne' bile predstavljene zajedno sa 'prekrasnim stvarima koje je Swedenborg vidio u Svijetu Duhova i u Nebu u kojem obitavaju anđeli'. Teološka djela su se samo 'množila' ispod Swedenborgova pera. Napisao je 8 knjiga objašnjavajući Knjigu Otkrovenja, zatim po jednu knjigu o Božanskoj Providnosti, Božanskoj Ljubavi i Mudrosti, te Četiri Doktrine, tj. Doktrinu o Gospodinu, o Životu, o Vjeri i o Svetom Pismu. Zatim je predstavio određeni broj onostranih iskustava u knjizi izrazite preglednosti pod nazivom 'Raj sa njegovim čudesima i Pakao'. U 1768 je objavio poduže djelo na temu braka pod nazivom 'Zadovoljstva mudrosti koja pripadaju Bračnoj Ljubavi i Strasti ludila koje pripadaju Preljubničkoj Ljubavi'. Napisao je i neka manja djela u kojima se bavio sa raznoraznim subjektima.

Aspekti Teološke faze

Postoji nekoliko aspekata/lica u teološkoj fazi Swedenborgove karijere. Prvi aspekt, koji obuhvaća najduži period, on je pisao i objavljivao anonimno, pa je stoga samo nekolicina, čak i među njegovim najbližim prijateljima, znala za prirodu njegovih teoloških studija i pravac u kojem su se one razvijale. Drugi, on je investirao značajnu količinu svojih vlastitih sredstava u taj proces pošto ni jedna od njegovih teoloških studija nije uživala neku značajnu popularnost. On je mnoge primjerke podijelio anonimno, svećenicima, sveučilištima i knjižnicama. Treći, on je u vremenu svojih ranijih teoloških godina živio normalan iako ponekad povučen život. Neoženjen, provodio je većinu svoga vremena usamljen sa svojim knjigama, često u maloj ljetnjoj kućici koju je izgradio u stražnjem dijelu vrta na svom imanju u Stockholmu. Četvrti,

doživljaji u zadnjim godinama njegova života su preokrenuli njegov anonimni i povučen način života kako su njegova djela postala naširoko prisutna/raširena u krugovima učenih ljudi. I konačno, on je ostao uvjeren da ga je Gospodin odabrao da ljudima donese Novo Otkrovenje. Ispunjenje te misije, iz godine u godinu kako su se njegovi komentari umnožavali, je ovisilo o njegovoj sposobnosti da istovremeno bude i u duhovnom i u prirodnom svijetu (Swedenborg je zadnjih 27 godina svoga života živio simultano/istovremeno u oba svijeta, u prirodnom sa ljudima i u duhovnom sa anđelima i duhovima, što mu je omogućilo da o nebeskim stvarima piše, tj. da ih nama prenese, na racionalan način).

Vatra u Stockholmu

Swedenborg se nije trudio organizirati religijsku sektu niti je poticao ljude da se formiraju u buduću crkvu. U stvari, njegova su nastojanja da ostane anonimni glede svog teološkog rada trajala do 1759. U toj godini se u Švedskoj dogodio jedan incident koji mu je donio popriličnu slavu i koji je ujedno doveo do toga da mnogi po prvi puta povežu Swedenborga sa njegovim neobičnim teološkim knjigama, posebice sa knjigom 'Nebo i Pakao'. Bio je mjesec Srpanj, i Swedenborg se nalazio u Gothenborgu, gradu koji je od Stockholma udaljen otprilike 300 milja (bilo je oko 4 popodne, Swedenborg je došao u Gothenborg iz Engleske). Za vrijeme ručka (na kojem je bilo otprilike 15-ak drugih uzvanika) u u kući svog prijatelja Williama Castela, bogatog trgovca, Swedenborg je (oko 6 popodne) naglo izašao iz kuće (povukao se u vrt) prilično blijed i uznemiren. Kada se nakon određenog vremena vratio u kuću rekao je kako 'Užasni požar bijesni u Stockholmu, u Sodermmanu blizu njegove kuće, te se širi ogromnom brzinom.' Bio je uznemiren, izlazio je često iz kuće. Zatim je rekao kako je kuća njegovog prijatelja, kojeg je on nazvao po imenu, već bila u pepelu, te da je njegova vlastita u opasnosti. Swedenborg se bojao da njegovi rukopisi neće biti uništeni. Oko 8 navečer, kad je ponovno bio vani, radosno je uzviknuo, 'Hvala Bogu! Vatra je ugašena na samo tri kuće od moje!'

Prisutni uzvanici, uznemireni sa tim incidentom pošto su neki od njih također imali svoje domove ili prijatelje u Stockholmu, su bili impresionirani sa Swedenborgovim očiglednim vidovnjaštvom. Novost se je jako brzo proširila po cijelom gradu, ali ponajviše među ljudima koji su poznavali samog Swedenborga. Jedan od uzvanika je ispričao što se dogodilo i guverneru Gothenborga koji je odmah zatražio da mu Swedenborg preda potpuni izvještaj o tom događaju. Slijedećeg dana, u nedjelju, je Swedenborg opisao vatru do najmanjeg detalja, kako je počela, na koji način je

prestala i koliko je to sve skupa trajalo. Istog tog dana je novost buknila u gradu, a pošto su ljudi bili zabrinuti za svoje bližnje koji su mogli nastradati u požaru, ta je novost postala glavni predmet razgovora.

U ponedjeljak navečer je stigao glasnik iz Stockholma, poslao ga je Trgovinski Odbor sa pojedinostima o požaru. U pismu kojeg je glasnik donio je pronađen potpuno isti opis događaja poput onog kojeg je dao Swedenborg. Novosti oko Swedenborgove vizije su uskoro prepravile Stockholm postavši vijest dana. Ljudi su bili zaprepašteni činjenicom da je poznati Swedenborg, od svih ljudi, priznati znanstvenik, član Odbora za Rudarstvo, i član Kuće Slavnih, onaj koji ima 'čudne' moći uz čiju pomoć zna što se događa 'na daljinu'. Uskoro je cijeli grad pričao o tome, i svi su bili zapanjeni. U to isto vrijeme se u Stockholmu pojavila jedna kopija 'Raja & Pakla' te je došla u ruke Gustavu Bondeu, Grofu. On je izgleda bio prva osoba koja je povezala da je anonimni autor te fantastične knjige Emanuel Swedenborg. Nakon što je to podijelio sa par najbližih prijatelja, tajna se pročula. Jos više senzacije je izazvala novost o Swedenborgovom pričanju sa 'ljudima koji su umrli', koja se pročula nakon serije incidenata. Nakon toga su različite poznate ličnosti počele pisati o Swedenborgu i njegovom ponašanju. Oni koji ga još nisu imali priliku upoznati su naginjali mišljenju da je Swedenborg poludio. No nakon što bi ga upoznali i nakon što bi se sa njime popričali uvjerali bi se u suprotno, naime da je bio poprilično razuman čovjek. Oni su često završavali u neprilikama, pošto nisu bili voljni prihvatiti njegove 'čudesne' (englesku riječ 'sweeping' bi mogli prevesti kao 'izjave koje čovjeka pometu ili obore s nogu') izjave, no u njegovo mentalno zdravlje više ne bi sumnjali.

Gospođa Marteville

U proljeće slijedeće godine je izbio još jedan incident koji je iznova otkrio Swedenborgove čudne moći. Gospođa Marteville, udovica Nizozemskog ambasadora u Stockholmu je postala zainteresirana za Swedenborgove navodne moći da priča sa duhovima. Ona se nadala da će joj on moći pomoći u jednoj praktičnoj stvari. Naime, ona je nešto poslije muževe smrti primila račun za srebrninu, koji je bio povelik. Iako je njezin preminuli muž bio taj koji je kupio srebro ona je bila uvjerena da je račun već bio plaćen, znajući da je njezin muž pedantan čovjek i da nikad ne bi ostavio račun neplaćen, no potvrdu nije mogla pronaći. Njezina je tuga bila velika jer je račun bio jako veliki, pa je zatražila od Swedenborga da je posjeti, nakon čega ga je ponizno zamolila ako bi mogao upitati njezinog muža za taj račun. Swedenborg se nije ni žalio niti je napravio primjedbu na njen zahtjev već je tri dana poslije ponovno svratio kod Gospođe Marteville, koja je kod kuće bila sa svojim

prijateljima, te je izjavio kako je pričao sa njezinim mužem koji mu je rekao kako će on sam* reći svojoj ženi gdje se nalazi račun. Osam dana nakon toga je Gospođa Marteville sanjala svoga muža koji joj je rekao da se račun nalazi u jednoj od ladica u njegovom uredu. Ona je pogledala na to mjesto i ne samo da je našla račun već i svoju izgublenu dijamantsku ukosnicu. Slijedećeg jutra je Swedenborg nazvao Gospođu Marteville te joj je rekao da je opet pričao sa njezinim mužem koji je u pola razgovora nestao rekavši da sada ide otkriti svojoj ženi gdje se nalazi izgubljeni račun.

**Drugi opis istog događaja govori kako je sâm Swedenborg donio vijest gdje se nalazi izgubljeni račun, rekavši kako se nalazi u radnoj sobi preminulog ambasadora, točnije u njegovu stolu. Gospođa Marteville je na to odgovorila kako je ta cijela soba bila očišćena te da prilikom čišćenja nisu pronašli nikakav račun. Swedenborg je na to rekao kako mu je ambasador objasnio točno mjesto gdje se račun nalazi, i kako bi se nakon povlačenja lijeve ladice trebao pojaviti 'tajni pretinac' gdje bi taj račun trebao biti zajedno sa privatnim spisima i pismima preminulog ambasadora. Kad su ovo čuli, Gospođa Marteville i svi njeni prijatelji su otpratili Swedenborga gore na kat gdje se nalazila soba, te su otvorili ured. Napravili su točno kako je Swedenborg opisao nakon čega su pronašli skriveno mjesto i unutra izgubljeni račun. Naravno prije toga nitko nikad nije čuo za to skriveno mjesto u uredu, u kojem su se nalazili tajni spisi Nizozemskog ambasadora.*

Kraljičina tajna

Vjerojatno jedan od najupečatljivijih primjera Swedenborgove komunikacije sa 'onim svijetom' je uključivao i Kraljicu Švedske. Grof Ulric Scheffer je pozvao Swedenborga da zajedno sa njime ode u posjetu Kraljici Lovisi Ulriki koja je čuvši za njegove čudesne sposobnosti postala zainteresirana za Swedenborga. Njeno Veličanstvo je zamolila Swedenborga da na trenutak dođe do nje, te ga je ispitivala o raznim stvarima koje se događaju u životu nakon smrti, sve dok ga na kraju, ne izdržavši, nije upitala da li je pričao sa njezinim preminulim bratom, Augustusom Williamom, kraljevskim princem Prusije koji je preminuo dvije godine ranije. On je rekao da nije. Nakon toga ga je kraljica zamolila da sa njime 'prođe riječ' i da mu pri tome prenese njene pozdrave, što je Swedenborg obećao učiniti. Prilikom slijedećeg susreta, nekoliko dana poslije, kad se Swedenborg pojavio na dvoru, Kraljica je bila u 'bijeloj sobi', okružena sa njezinim damama. On je odmah prišao i pristupio kraljici, koja se više i nije sijećala onog što ga je zamolila prije nekoliko dana, te ne samo da joj je prenio pozdrave od brata, već joj je dao i njegovo izvinjenje zato što nije odgovorio na njezino zadnje pismo, što bi želio sada napraviti preko Swedenborga, koji je obećao da će to napraviti. Kraljica je bila prestravljena i zatečena te je, nakon što je sa Swedenborgom provela jedno vrijeme nasamo, izjavila zaprepašteno: **'Ovo nitko**

osim Boga nije mogao znati!* Razlog zašto ona nije nikad pričala o tome je bio taj, što kraljica nije htjela da nitko u Švedskoj zna da ona održava korespodenciju sa bratom dok su Švedska i Prusija u ratu. Drugi izvor kaže da je Kraljica skoro 'umrla' od uzbuđenja kad joj je Swedenborg prenio ono što je njezin brat izjavio, i zamolila ga da nikome o tome ne govori. Drugi dan je Grof von Schwerin došao do Swedenborgove kuće i grubo zatražio da ovaj oda što je rekao kraljici, no Swedenborg je vjeran obećanju rekao da neće.

**Drugo izvješće kaže: 'To nitko osim mog brata nije mogao znati!'*

Olof Olofsohn

Jednog jutra, u Stockholmu, Swedenborg se nalazio u društvu koje ga je, nakon što se njegova informacija o svijetu duhova saslušala sa najvećom pažnjom, testiralo u svezi vjerodostojnosti njegovih izvanrednih duhovnih komunikacija. Test je bio ovaj: On je trebao izjaviti koji će u (njihovom) društvu (ili 'od poznanika') prvi umrijeti. Swedenborg nije odbio odgovoriti na ovo pitanje, već je nakon nešto vremena, za vrijeme čega je izgledao kao da se nalazi u dubokoj i nijemoj meditaciji, on potpuno otvoreno odgovorio, - **'Olaf Olofson će umrijeti sutra ujutro u 5.45.'** Ovim predskazanjem, koje je od strane Swedenborga bilo proglašeno u potpunom pouzdanju, je društvo bilo (ostavljeno) u nestrpljivom/uzbuđenom iščekivanju, i gospodin koji je bio Olaf Olofsohnov prijatelj je odlučio slijedećeg jutra, u vrijeme koje je Swedenborg označio, otići do Olofsohnove kuće, da bi vidio da li se Swedenborgovo predskazanje ispunilo. Na svom putu on je susreo dobro poznatog Olofsohnovog slugu, koji mu je rekao kako je njegov gospodar upravo umro; doživio je srčani udar, koji je iznenada okončao njegov život. Čime je (taj) gospodin kroz dokaz smrti koja se zaista dogodila (u skladu sa predskazanjem) bio uvjeren (u Swedenborgove izvanredne sposobnosti = da priča sa duhovima umrlih ljudi, sa anđelima i vragovima). Istovremeno je i ova osobita okolnost također privukla pažnju; - sat u stanu gdje je Olofsohn živio se zaustavio baš one minute kada je on izdahnuo, i kazaljka je ukazivala na vrijeme (koje je Swedenborg predskazao). *(po izvješću Dr. Scherera, profesora Francuskog i Engleskog u Tübingenu)*

Petar treći Car Prusije (iz privatne korespodencije jednog od prijatelja)

1762 godine, kad je Petar treći car Prusije umro, Swedenborg je bio sa mnom na prijemu u Amsterdamu. Usred razgovora se njegova pojava promijenila i bilo je očito da mu duša nije više u tijelu. Kad se nakon nešto vremena oporavio upitali smo ga što

se dogodilo. Prvo nije htio reći, ali je poslije izjavio: 'Ovog trenutka je Car Petar treći umro u zatvoru!', objašnjavajući istovremeno prirodu njegove smrti. 'Gospodo, hoćete li molim vas zabilježiti ovaj dan, da bi onda poslije kad se ova vijest pojavi u novinama mogli to usporediti sa mojom izjavom'. Novine su ubrzo objavile smrt Cara koja se dogodila točno onog dana kao u Swedenborgovoj izjavi. Tako je eto vidio Emanuel Swedenborg moji prijatelji, ako itko od vas sumnja u njegove spise i izjave i ako itko misli da on ima 'povijesnu vjeru' a ne da je ono što govori 'viđeno i doživljeno' (ili 'on stvarno vidio i doživio').

Povećana izloženost

Ova tri primjera (četvrti primjer, imenom 'Petar treći Car Prusije', je preuzet iz jednog drugog spisa o Swedenborgu) Swedenborgove vidovitosti, zajedno sa nekim manjim incidentima, su poslužila da se slava o njemu brzo proširi. On sam je nastavio živjeti i pisati kao i ranije, ali su znatiželjnici često uznemiravali njegove studije; mnogi su željeli posjetiti čovjeka koji je tvrdio, na jedan staložen i odgovoran način, da može komunicirati/razgovarati sa anđelima.

Reakcija velikog Njemačkog filozofa, Immanuela Kanta, na Swedenborgove vizionarske moći je po tom pitanju u svakom slučaju znakovita (misli se na pitanje Swedenborgove komunikacije sa onim svijetom). Iako Kant nije nikad osobno upoznao/sreo Swedenborga, on mu je svejedno pisao a također mu je često slao i poruke preko zajedničkih prijatelja. Kant je, kao veliki racionalist, težio eskontirati (= dokazati kako u tome nema istine) sve (a ne samo Swedenborgove) priče o mističnim iskustvima ali dosljedni i autoritativni izvještaji o Swedenborgovim moćima su ga svaki puta zaustavljali u tom nastojanju. Stoga je on o mističnim iskustvima nekad pisao pozitivno a nekad pak negativno. Bilo kako bilo, mnogobrojne činjenice ukazuju na Kantovu neprekidnu zainteresiranost (za Swedenborga). Čak je i 'San Duha-Vidovnjaka', izdan u 1766, elaborat u kojem je Kant bio najkritičniji prema Swedenborgu, pokušavši ga oklevetati, otkrivao sumnje glede samih temelja Kantova ismijavanja. Ukratko, Kant se mora ubrojiti među one intelektualce iz Swedenborgova doba koji su bili u ne malim problemima pri pokušaju da na zadovoljavajući način objasne teološku fazu Swedenborgove istaknute karijere.

Mnoštvo starih prijatelja kao i novih poznanika je pred sam kraj Swedenborgova života napisalo izvješća o svojim utiscima o njemu. Njegove izjave su mnogima izgledale besmislene, ipak nekolicina koji su ga upoznali i sa njime popričali nisu o njemu imali ništa nepovoljno za reći. Oni su bili zbunjeni njegovim pričama o doživljajima sa duhovima, no inače je, po njihovoj priči, bio blag, veseo čovjek oko

kojeg se širila opuštena i dobroćudna atmosfera. Povremeno bi, kada bi ga uzvanici ismijavali, Swedenborg bio i oštar, no generalno gledano je bio savršen domaćin.

U 1768 godini je Swedenborg, u osamdesetoj godini života ali izvrsnog zdravlja i duha, krenuo na svoje pretposljednje dugačko putovanje na ovoj zemlji. Mnoga prethodna putovanja su ga nosila širom Evrope uključujući Italiju, Francusku, Njemačku, Nizozemsku i Englesku. Ovog puta je najprije otišao u Francusku pa onda u Englesku, London, gdje je uzeo stan zajedno sa mladim parom na trgu Wellclose. Za vrijeme ljeta je proveo mnoge sate radeći na svom zadnjem velikom teološkom djelu, studiji pod nazivom 'Istinska Kršćanska Religija'. On je također uživao šetajući po obližnjim parkovima, razgovarajući sa poznanicima i posjećujući prijatelje. Jedan od prijatelja je rekao za njega u tom periodu: *'Netko bi mogao misliti kako je Prisjednik (Assessor) Swedenborg bio ekscentričan i čudan, no slučaj je bio sasvim obrnut. On je bio čovjek sa kojim se bilo jako lako i ugodno družiti, koji je razgovarao o svakoj temi koja bi bila na stolu, ujedno prilagođavajući sebe idejama u društvu. O svojim osobnim gledištima nikad nije govorio sve dok ga za njih nisu pitali.'*

Optužen kao krivovjernik

U 1769 se vratio u Švedsku, dijelom da odgovori optužbama za krivovjerje koje su bile upućene na njegovu adresu od strane nekih crkvenih velikaša Švedske Luteranske Crkve. Prijatelji su ga u pismu obavijestili da su njegovi teološki spisi uzrokovali jako puno polemike na Luteranskom Savjetu u Gothenburgu. Do tada je već nekoliko Swedenborgovih knjiga bilo prevedeno na Švedski jezik, a sljedbenici su, i među svećenstvom i među pučanstvom, govorili u prilog ove teologije.

U Rujnu 1768 je pokrajinski pastor/župnik (country parson) započeo odlučnu raspravu upoznavajući Gothenburški Savjet sa rješenjem koje je pozivalo na mjere kojima bi se zaustavilo cirkuliranje djela koja se ne slažu sa dogmama Luteranske Crkve. Pastorovi prigovori su se posebice odnosili na Swedenborgove spise. Dok su neki članovi Savjeta inzistirali da se nikakva presuda ne donosi dok se svi članovi savjeta u potpunosti ne upoznaju problematične knjige, Dekan Ekebon, crkveni velikaš, je izjavio kako su po njegovom mišljenju Swedenborgove doktrine 'pokvarene, heretičke, štetne te u najvećoj mogućoj mjeri nepoželjne'. Iako je priznao da osim 'Otkrovenja Otkrivenog' (Apocalypse Revealed) nije ni jedno drugo djelo pročitao sa pažnjom, on je ipak zaključio kako Swedenborgovo učenje na prirodu Božanstva, Bibliju, Svetu Večeru, vjeru, i ostala osnovna učenja treba biti potisnuto kao opasno da bi se iz njih razvio religijski sistem. On je Swedenborga optužio da

slijedi Socinijevo učenje (Fausto Sozzini, 1539-1604), tj. da odbija prihvatiti Božanstvenost Krista.

Nakon što je dobio obavijesti o tim optužbama, Swedenborg je snažno istupio/pisao u svoju odbranu. Posebice ga je uznemirila optužba da je Socinijev sljedbenik, na što je napisao, 'Ja na riječ 'Socinijev sljedbenik' gledam kao na otvorenu uvredu i vražju porugu.' Naime jedan od najbrižljivije pripremljenih argumenata u cijeloj teološkoj raspravi E.Swedenborga, direktno pobija Socinijevo učenje te dokazuje za prihvaćanje Isusa Krista kao (jedinog) Boga na zemlji.

Rasprava se rasplamsavala da bi na kraju, kada se cijela stvar dovela do Parlamenta, prešla i na politiku. Dekanov službeni savjetnik i glavni tužitelj je zahtijevao da se preuzmu *'najenergičnije mjere ne bi li se ugušile, kaznile i u potpunosti iskorijenile Swedenborgove inovacije i očigledna krivovjerja kojima smo okruženi ... tako da se divlja svinja koja uništava i divlja zvijer koja pustoši našu zemlju otjeraju 'snažnom rukom'.* Kraljevski Savjet, imenovan od strane Parlamenta, je konačno dao svoje izvješće u Travnju 1770. Anti-Swedenborgovci su dobili većinu onog što su tražili. Svećenstvu koje je podržavalo Swedenborga je bilo naređeno da prestane koristiti njegova učenja, dok je carinicima bilo određeno/zapovjedbno da zaplijene njegove knjige i da zaustave cirkulaciju istih u svim pokrajinama sve dok najbliži savjet ne odobri njihovo raspačavanje. Njihovim vlastitim riječima, Kraljevski Savjet je 'potpuno prokleo, odbacio i zabranio teološke doktrine koje su sadržane u Swedenborgovim knjigama.'

U slijedeće tri godine, koliko se ta parnica povlačila, Swedenborg je nastavio sa protestima na odluku Savjeta napisavši peticiju i samom Kralju. Kraljevski Savjet je stvar povjerio Gotha Protestnom Sudu, koji je pak zamolio nekoliko sveučilišta, uključujući i sveučilište u Uppsali na kojem je Swedenborg diplomirao, da učine detaljne studije Swedenborgovih ideja. Sveučilišta su, međutim, tražila da ih se odriješ toga. Njihovi teološki kadrovi nisu pronašli u Swedenborgovim knjigama ništa što bi trebalo biti prokleta, a, u drugu ruku, oni nisu imali namjere osuditi na sud biskupe i cjelokupna vijeća zbog krivokletstva optuživanja, što je bio jedini način kako bi se anti-Swedenborgovska odluka mogla promijeniti. Stvar se time smirila. Neki svećenici su i dalje propovijedali Swedenborgove ideje; većina ipak nisu. Emanuel Swedenborg je nastavio pisati i govoriti kako mu se svidilo u tih nekoliko preostalih godina svoga života na zemlji.

Krunidbeno djelo

Dovršenje krunidbenog djela njegova teološkog perioda ga je u potpunosti

zaokupilo. Iako u 82-goj godini života, on je, da bi to svoje nastojanje promovirao, započeo svoju konačnu, jedanaestu, inostranu turneju. Očigledno je osjećao da se više neće vratiti u Švedsku pošto se oprostio (he made a farewell calls) od članova Rudarskog Odbora, svojih pristalica i bliskih prijatelja. Uredio je također i penziju za svog vjernog kućepazitelja, napravio je popis svoje imovine za razdiobu iste, te je rekao svome dugogodišnjem prijatelju i susjedu, Carlu Robsahmu, *'Hoću li se opet vratiti (u Švedsku) ili ne, to ne znam, ali ... u ovo te mogu uvjeriti, jer mi je to Gospodin obećao, neću umrijeti sve dok ovo moje djelo, koje je sada spremno za tiskanje, ne ugleda svjetlo dana.'* Swedenborgove riječi su se odnosile na rukopis koji će biti tiskan 1771 u Nizozemskoj pod nazivom 'Istinska Kršćanska Religija'.

Jedan skeptičan ali generalno gledano prijateljski raspoložen promatrač je posjetio Swedenborga u Amsterdamu za vrijeme tiskanja Istinske Kršćanske Religije izvjestivši da je vidovnjak, usprkos njegovoj poodmakloj dobi, radio 'neumorno', čak bi se moglo reći 'na jedan zapanjujući i nadljudski način', iščitavajući/pregledavajući probne otiske i vraćajući ih izdavaču. Taj promatrač je otkrio kako je Swedenborg uvjeren da je služio, kako i sama naslovnica te knjige izjavljuje, kapacitetom 'Sluge Gospodina Isusa Krista'.

Kada je knjiga izašla u tisku Swedenborg je napustio Amsterdam te prešao kanal za Englesku. U London je stigao početkom Rujna 1771 godine te je iznova iznajmio dio kuće kod Shearsmithovih u Great Bath ulici. Iako se njegovo zdravlje pogoršavalo on nije prestajao raditi na svojim knjigama. Ali u Prosincu je imao moždani udar koji mu je oduzeo moć govora i bacio ga u nesvjesno stanje u trajanju od skoro tri tjedna. U Siječnju i Veljači se on postepeno oporavio te je ponovno mogao razgovarati sa svojim posjetiteljima.

John Westley

Swedenborg je pisao Johnu Westleyu, slavnom Engleskom ministru, rekavši kako bi bio sretan sa njime raspravljati o religiji ako bi on ikako mogao doći do Londona. U tom pismu je Swedenborg spomenuo kako je doznao preko/od anđela da bi Westley želio sa njime razgovarati o teologiji. Westley je svoje ogromno iznenađenje povodom Swedenborgove pozivnice podijelio sa svojim prijateljima pošto se nije mogao sjetiti da je bilo kome govorio o svom zanimanju za Švedskog vidovnjaka. Westley je odgovorio kako se nada da će biti dobrodošao nakon šestomjesečne turneje na koju se upravo zaputio. Dobivši njegov odgovor Swedenborg odvrati kako će to biti kasno, jer će on točno 29. Ožujka 1772 zauvijek napustiti ovaj svijet. Sluškinja koja se brinula o Baronu Swedenborgu u zadnjim mjesecima njegova života je također

izvjestila kako je on predvidio točan datum svoje smrti.

Završna izjava

Nekoliko prijatelja je posjetilo Swedenborga u ožujku zahtjevajući od njega (ili 'nagovarajući ga') da dá završnu izjavu glede istinitosti ili neistinitosti Novog Otkrovenja koje je 'teklo' njegovim perom tolike mnoge godine. Swedenborg je na to odgovorio oštro (engleska riječ 'pointedly' označava nešto što cilja u jednu točku): ***'Sve što sam napisao je istina, u što ćete se sve više i više uvjeriti u preostalim godinama svoga života, samo ako se budete držali Gospodina i vjerno služili samo Njemu tako što ćete odbacivati od sebe zlo svakojake vrste kao grijeha protiv Njega te marljivo pretraživati Njegovu Riječ koja od svojeg početka pa sve do kraja nepobitno svjedoči o istini doktrina koje sam objavio svijetu.'*** Jednom drugom prilikom, dok je odgovarao na slično pitanje, Swedenborg je rekao: ***'Kao što je istina da me vi sada svojim očima vidite ispred sebe, tako je istinito sve što sam napisao; a mogao sam reći i više da mi je bilo dozvoljeno. Kada uđete u vječnost onda ćete sve vidjeti, i onda ćemo vi i ja imati jako puno stvari o kojima ćemo moći pričati.'***

U Nedjelju, 29 Ožujka 1772, su Gospođa Shearsmith i Elizabet Reynolds, sluškinja, promatrali Swedenborga dok se budio iz dugog sna. On je upitao žene da mu kažu koje je doba dana. One mu rekoše da je pet sati. 'To je dobro', Swedenborg reče, 'Hvala vam. Bog vas blagoslovio!' Nakon toga je nježno uzdahnuo i umro.

*Ovaj tekst je preuzet is knjige ***'Osnovno znanje o Swedenborgu (Essential Swedenborg)*** Siga Synnestvedta